

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori neprimite nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.
H. Augenstein & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
pplik Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Lo-
pold (VII Erzsebet-körut)
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
săi dese după tariful și invo-
iașă. — ERGATIME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi!

Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni:
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 6 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la d-ții colecători.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
bărgul Inului Nr. 30, etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dăsul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 8 cor. — Un asam-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 162.

Brașov, Luni-Marți 28 Iulie (10 August)

1909.

D-I Sztérény și raporturile economice brașovene.

I.

(m) Deputatul orașului Brașov—din circumscripția cetății ales de majoritatea săsească și ungurească — d-I Sztérény, mâna dreaptă a lui Kossuth Ferencz, a ținut să viziteze Brașovul și împrejurimile și să dea seamă alegătorilor săi despre activitatea sa în parlament și la guvern. Deși în Sinaia i-s'a făcut o întrebare: cam cum gândeste și despre noi Românii de dincoace de Carpați, totuși ne-am fi așteptat ca un deputat oficial al orașului Brașov să țină seamă și de populațiunea românească a Brașovului și de raporturile noastre locale, și aceasta cu atât mai vârtos cu cât cu 20 ani înainte de aceasta a stat mai mult timp între noi și avuse ocaziunea să ne cunoască raporturile noastre mai de aproape. Am fi așteptat deci, ca cel puțin să-și improspeteze memoria și să compare prezentul cu trecutul.

I-ar fi prins poate bine să caute de aproape după multele fabrici și ateliere după vremuri de pe valea Timișului, ce s'au ales din multele spălătorii de lână, cari ocupau vara și iarna sute și sute de femei și copii minori, despre starea actuală a industriei numite de *Brașovenie*, odinioară atât de prosperă și cunoscută în întreg Orientul.

D-I secretar de stat, deși a fost primit cu alaiu princiar de către alegătorii săi, dar a venit dela Sinaia pe întunec pe în frumoasa vale a Timișului și noaptea a petrecut-o în vagon, ca cu atât mai mare alaiu să-și poată face intrarea triumfală și apoi s'a dus la redută să facă Ungurilor darea de seamă după pofta inimii lor, de stat național maghiar, limba unitară maghiară, iar la casa reuniunii industriale să țină alta în nemțește Sașilor pe placul și pofta acestora, cari i-au pus în vedere că-l vor alege și la o nouă legislatură, ca sub fericita obligație a coaliției să avem și deputați ereditari pe lângă foști conți și fișpani ereditari. Și merită omulăteța slave și banchete după multă alergătură și trudă pusă în favorul cauzei lor, în special a Sașilor.

Și în definitiv ce le-a spus? Că dânsul, care este sufletul în mișcările comerciale și industriale ungurești, a contribuit mult la deschiderea liniei ferate în jurul lacului Balaton, într-o regiune foarte pitorească și romantică nu ca țara Bârsii — pagubă că sașii noștri nu o prea cunosc, le-a vorbit de planul său de a deschide 2 canaluri, unul între Dunăre și Tisa, pentru noi foarte important, și altul între Dunăre și Sava deasemenea, apoi de subvențiile noi de acordat serviciului *maritim ungar*, nici că mai poate fi inoială de importanța lui pentru Ardeal — Oltul mai poate aștepta să adune mai multe ape în el și să crească până va deveni navigabil — apoi le a vorbit de articoliile de lege contra falsi-

ficării vinurilor atât de importante pentru consolidarea viticulturii în regiunile Tocaiului, și pentru sașii noștri brașoveni în special.

Ba, d-I secretar de stat s'a avântat până să critice și greșelile politice economice de prin anii 1880 pe cari dânsul voește să le coregă prin interzicerea absolută a mocanilor și marilor noștri economi de vite de a-și mai aduce vitele lor acasă vreodată și produsele brute ale turmelor lor — apoi sechestrarea gisementelor de *carbuni de pământ și de peatră* dela satele noastre în favorul statului, și sechestrarea tuturor cursurilor de apă dela satele românești și săsești în favoarea industriei mari a jidovilor dela Budapesta. Vezi cazul fabricii de celuloză dela Zernești, care a infectat apa de beut pentru oameni și vite din 2 comitate încât comunele sunt silite azi să-și facă conducte de apă cu câte 50—60,000 floreni, dar fabrica patriotică există și continuă înainte, fără ca cineva s'o tragă la răspundere, și să curme răul ca industrie insalubră, obligându-o să-și purifice și desinfec-teze apele sale, ca industrie insalubră ce este. Deci putem trage și noi de aici învățătura, că abia ne-am scăpat de sarcina drepturilor regaliene, de morile și podurile umblătoare ale groșilor, baronilor etc. — acum vor să ne pună din nou alte sarcini și încetușări a apelor noastre, în favorul patrioților noi, de proveniență galițiană ori pentru iluminatul cu electricitate a orașelor străine, iar satele noastre cu aie lor cursuri de apă ca proprietate obavnică de veci, și forță motorice, să rămână tot în întineric și tributare streinilor.

Ba d-sa a vorbit și despre capitalurile mari ungurești, cari sunt angajate în industria petrolului din România și tendința de a recuapa iarăș pietele pierdute din Orient. — Deci evident pentru înmulțirea afacerilor și daraverilor s'au introdus în epoca baloanelor cucărmă și a aeroplanelor *poliția de stat la frontieră*, s'a îngreunat darea pasapoartelor, s'au urcat enorm tacsele la postă și telegraf — căci pentru o scrisoare ori depesă dela Brașov la Sinaia și Câmpina trebuie să plătești azi îndoit decât pentru una la Hamburg ori Berlin — și pe fiecare lună se interzic din comerț reviste și cărți tipărite în România, Serbia etc. la care procedeu desigur d-I secretar de stat Sztérény își are partea sa — fiind la resortul de comerț și fiindcă cu România stăm în relații așa de amicale.

Dar va fi bine ca să-i reproducem și punem în vedere noi d-lui Sztérény efectele reale ale politice de stat ale guvernului unguresc asupra populațiunii întregi din acest colț de țară.

Comitetul executiv al partidului național al Românilor bucovineni a decis să țină Joi la 19 August n. în ziua schimbării la față a Domnului, o mare adunare publică în Suceava, iar Vineri la 20 August o altă adunare în Rădăuți.

În Câmpulung și Dorna se vor ținea adunările populare deabia după ce se va reîntoarce în țară contele Bellegarde, cu care comitetul esecutiv voește să se pună mai întâi în înțelegere. În celelalte districte se vor ținea deasemenea adunări populare.

Agravarea chestiunii cretane. După »Jeni Gazetta« ministrul Turciei la Atena a primit instrucțiunea de a comunica guvernului grec, că i se rețosează faptul, că prin atitudinea sa contrarie dreptății în chestiunea Cretei a creat situațiunea actuală, relevând că cu toate asigurările date de d-I Theotakis, Grecia a violat în totdeauna drepturile Turciei. Poarta deci neputând să aibă încredere în asigurările date de prim-ministrul Rhallys invită guvernul grec să declare în mod expres guvernului turcesc, că nu are nici o intențiune de a cuceri Creta și că respinge orice acțiune, care ar putea fi privită ca o acțiune pentru anexare. În cazul, în care guvernul grec nu va răspunde într'un termen fix, ministrul Turciei va părăsi postul său »sine die«.

»Lokalanzeiger« află din Salonic, că guvernul a trimis patru batalioane de artilerie cu tunuri cu tragere repede și două batalioane de infanterie la granița greacă. Scheri-pașa, guvernatorul din Monastir, urmează îndrumările tinerilor turci și anume vrea să intre în Tesalia. După cum circulă svonul, și Mahmut Șefket-pașa e aderentul tinerilor turci.

După știri din Constantinopol, un indescritibil entuziasm domnește în toată Turcia pentru iminentul războiu cu Grecia. Toți turcii, cari au avut în funcțiune greci, au concediat pe aceștia din serviciu.

Războiul din Maroc. »Berliner Tageblatt« află, că situațiunea spaniolilor nu se mai ameliorează. Evenimentele devin din ce în ce tot mai grave. Ajutoarele cerute nu se pot trimite. Mai ales e grea trimiteria unei artilerii echipate pentru campanie, din cauza neglijenței de până acuma a administrațiunii militare. În provincii e o debandadă complectă. Concentrarea rezerviștilor e enorm de grea. Muncitorii s'au organizat în grupuri de peste 2000 de inși înarmați. Burghesimea asemenea s'a constituit într'un fel de gardă civică în mai multe orașe ale Spaniei.

»Daily Telegraph« află din Madrid, că, deoarece războiul contra Marocului va fi de lungă durată, ministerul de războiu a început de acum o acțiune pentru războiul de iarnă. Toate corpurile de armată sunt puse pe picior de războiu.

Porniri spre bine.

Raport special despre adunarea generală a noului despărțământ al »Astrei« Lăpușul-unguresc.

Istoria, cartea vieții popoarelor, ne povestește din trecut, ear prezentul ne dovedește în mod neîndoelnic, că bunăstarea, înaintarea în putere și mărire a oricărui popor, a oricărui stat este atârnată și își are bazele în gradul de cultură la care a ajuns în decursul vremii.

Bărbații de stat și peste tot oamenii luminați ai statelor și popoarelor pătrunși de acest principiu și înțelegând duhul vremii și-au îndreptat toate puterile într'acolo ca statului resp. poporului, din care fac parte, înainte de toate să-i arate lumina și peste tot au nuzuit spre *desvoltarea lui culturală*, singura forță de existență și renume în concertul celorlalte state, celorlalte neamuri din lume.

E esplicabilă deci tendința spre înaintarea culturală manifestată de toate popoarele conștiințe de sine și dornice de a-și acuirea o poziție deamă de trecutului său istoric, de puterea lui numerică, intelectuală și morală.

Nu există un singur popor de renume care să nu fi fost pătruns de această fericită idee. Un popor ideal totdeauna și între ori și ce fel de împrejurări, când a fost vorbă de limba și de cultura sa, și-a jertfit totul până chiar și viața. Numai un atare popor este îndreptățit ași pune nădejdea în viitor, numai un atare popor își poate realiza destinele sale, fie acele de ori și ce natură.

Vorbind în special despre neamul nostru românesc apoi pe lângă alte calități binecuvântate de Dumnezeu a fost și este un *popor idealist*.

Idealismul i-a insuflat convingerea că un neam de o obârșie atât de veche, atât de strălucită, ori câte valuri crotopitoare ar veni asupra sa, nu poate să pără. Idealismul l'a reținut de a se supune curentului care-l mână în tabăra culturii străine. Și tot acest idealism a înfluițat în mod atât de fericit asupra vrednicilor noștri înaintași, încât nesocotind nici muncă nici cheltueli, au scormonit pulverea vechilor archive alegând sămânța cea mai curată, cu care apoi coborându-se în popor o au sămănat în agrul nobililor însușiri ale neamului nostru reconstruind pentru el o proprie și prețioasă cultură: *cultura națională română*.

Și ca această scumpă sămânță, depusă în inimile românești să răsărară, să crească și înflorind rod să aducă neamului, a fost neapărat de lipsă un harnic și zelos cultivator, care să răspândească în toate colțurile locuite de Români (înțeleg Ungaria și Ardealul) învățături frumoase, luminătoare de minte, înălțătoare de sentimente, îmbărbătând pe fiecare suflet românesc a-și prețui datinile, limba și neamul, în genere a face din tot omul un *spirit conștient*.

Au înțeles-o aceasta fruntași neamului nostru din trecut apropiat, când au dat viață »Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român« a cărei chemare sfântă este ca din tot Românul să facă un cetățean luminat, un om cult, iubitor de știință, cari să devină cei mai folositori fii ai patriei iubindu-și limba și neamul din care fac parte.

Inteligența română din jurul Lăpușului-unguresc (cercul pretorial al Lăpușului-ung. și a C. Mănăștur, comit. Solnoc-Dăbăca) văzând frumosul avânt cultural ce'l ia în alte părți poporul nostru sub scutul »Asociațiunii« și simțind trebuința unei lucrări temeinice întru răspândirea literaturii și culturii noastre naționale în poporul din aceste părți, pătrunși de dragostea către acest popor deștept și activ însă copleșit de multele neajunsuri, rămas în cele culturale îndărăptul altor neamuri, în ziua de 8/21 Septemvrie anul trecut, desfășurat-a falnicul stindard al »Asociațiunii« prin d-I Dr. Ioan Cherecheșu adv în Deș, ca delegat al comitetului central, înființându-se »Despărțământul Lăpușului-unguresc al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«.

Înrolatu-s'au toți fiii buni ai neamului, toți aceia, cari poartă în inimă și nu numai pe buze; grija, binele și înaintarea bietului și năcăjitului popor din acest ținut atât de românesc, cu vrednicul avocat Dr. Gavril Buzura și zelosul protopop gr. ort. Vasilie Duma în frunte, cărora cu conștiința liniștită este de a li se atribui meritul, că razele binefăcătoare ale acestei frumoase instituțiuni românești, strălucesc astăzi și în părțile noastre, înrolatu-s'au cu dragoste de neam și cu dorul de înaintare sub mândrul și falnicul stindard al »Astrei«.

Dovadă este rezultatul frumos al adunării de constituire, cu care ocaziune s'au înscris 1 membru fondator (Ioșif Nemeș preot), 1 membru pe viață (Ioan Perhaița preot), 18 ordinari și 26 ajutători, cu totul 46 membri. În urma acestui rezultat s'a declarat despărțământul »Lăpușului-unguresc« de înființat, alegându-se imediat și membri în comitetul cercual

următorii d-ni: Dr. Gavril Buzura avocat, director, Vasile Duma protopop gr. ort. secretar, Nicola Avram protopop gr. cat. Ioan Olean și Alexandru Pop preoți, membrii în comitet.

In anul acesta apoi la 5/18 Iuliu s'a ținut adunarea generală a despărțământului în fruntea comună C. Mănăștur din vechiul Chioar, la care a participat multă lume aleasă și românească din aceste părți, ba și din mari depărțări ca de prin Sălagiu, Sătmăr, Zălah etc. între cari și deputatul distal Dr. Vasiliu Lucaci, ear din partea administrației au participat ambii pretori cercuali. Adunarea s'a ținut în biserică gr.-cat. din loc la oarele 2 p. m. unde distinsul director Dr. G. Buzura ocupând locul prezidial, prin o frumoasă și binesimțită vorbire, mulțumind lui D-zeu că ne-a deșteptat să înțelegem și ne-a îndemnat ca să înființăm acest despărțământ, exprimându-și bucuria că prin aceasta ni s'a dat posibilitatea de a lucra într-o deșteptare a poporului din părțile noastre. Desfășurând într-un mod de toți înțeles scopul »Asociațiunii« arată urmările neștiinței, necultivării pentru delăturarea căroră lucră »Asociațiunea«, apelează la oamenii de bine ca înțelegând scopul »Astrei« s'o îmbrățoseze cu căldură și dragoste: »Vă rog, — zice, — a vă înșira cât de mulți sub steagul nostru, în gloata noastră, ca împreună să propășim pe calea științei și culturii, dând semne de viață, arătându-ne vrednici de un popor ce își are obârșia în vechi și viteji înaintași Români«. Solutând oaspeții de bun soosit deschide apoi ședința.

Imediat s' a ridică protopopul Avram și salută comitetul despărțământului în numele comunei.

Urmează apoi citirea raportului despre activitatea comitetului în timpul dela inaugurarea despărțământului și până în 30 Iunie 1909 prin secretariul despărțământului protopresbiterul Vasile Duma.

Un raport acesta încât fiecare a fost deplin lămurit despre nețăgăduita activitate a comitetului, ba cu atăta tactică și înțelepciune a fost compus și predat încât vrând-nevrând ai fost convins că ai cea mai sfântă datorință ca fiu al neamului să sprijineți aceasta instituțiune românească.

Activitatea comitetului după cum apare din acest raport se resumă în următoarele:

1. Pentru instruirea analfabeților a decis distribuirea a 4 premii; 2 câte de 50 cor. și 2 câte de 25 cor., cari au fost puse la dispoziția comitetului de Dr. Gavril Buzura, Grigore Popescu, băncile »Lăpușana« și »Răureana«. Cu regret trebuie să constatăm că dintre învățătorii de pe teritoriul despărțământului nici unul n'a făcut atăta spor în instruirea analfabeților încât să poată reflecta la aceste premii.

2. Prelegeri populare s'au ținut: a) în comuna Berința la 13 Aprilie n. la care au luat parte directorul și secretarul despărțământului, însoțiți de alți inteligenți. Învățătorul Gavril Buda a ținut o prelegere despre cultivarea pomilor, donând sătenilor peste 200 merișori; prelegerea a fost foarte succesă. Secre arul V. Duma insistă pentru înființarea bibliotecii. b) A doua prelegere s'a ținut în comuna Suciul de sus. A vorbit secretarul despărțământului prot. Vasile Duma despre urmările alcoolului cu atăta succes încât preste 80 de oameni au făcut promisiune solemnă în fața altariului de a se reținea total dela cer etarea crășmelor. Dr. G. Buzura directorul desp. a vorbit despre folosul bibliotecilor. Ambe prelegerile au fost bine cercetate.

Cu ocaziunea acestei adunări s'a donat acestei comunei câte un exemplar din fiecare publicațiune a »Asociațiunii« punându-se bază unei biblioteci.

Adunarea ia act cu plăcere despre activitatea comitetului și pe baza raportului secretarului aduce următoarele concluse:

I. În fiecare comună unde se află un număr de membrii suficienți, să se înființeze agenturi.

II. Comitetul se îndrumă a cumpăra un »Scheopticon«.

III. Pe viitor cu ocaziunea ținerii adunărilor generale ale despărțământului să se aranjeze espoșii de lucruri din industria de casă și alte obiecte vechi de artă, aflătoare în comunele de pe teritoriul despărțământului.

Comitetul se îndrumă a întreprinde pașii de lipsă ca încă cu ocaziunea ținerii adunării generale din anul viitor să se aranjeze o astfel de espoșie.

Din raportul comisiunii pentru încasarea taxelor și înscrierea de membri

apare că sunt: 1 membru fondator, 1 membru pe viață, 26 ordinari, 52 ajutători; cu totul 80 membri. Din partea învățătorimeii se manifestează însă un indiferentism condamnabil față de aceasta nobilă pornire a fruntașilor români din aceste părți, când din vre-o 30 învățători deplin calificați aflători pe teritoriul despărțământului, nici unul nu e înrolat între membrii »Astrei« abia un bătrân învățător pensionat și-a cunoscut datorința. Numai spre cinste nu le servește.

Din toate aceste apare, că soarta despărțământului nostru e deprimată în mâni destoinice, e incredințată în grija oamenilor de inimă, vrednici de stima și lauda noastră a tuturor.

O dovadă eclatantă aceasta că și în partea extremă a vechiului »Ardeal« sub poalele munților Lăpușului se estinde o rămurică din marele arbor al națiunii române, al poporului ideal, care dornic de cultură, însătat după știință și înaintare primește și îmbrățișează cu căldură și dragoste frățească pe acei buni fi ai lor, cari pătrunși de soarta bietului popor, care îi susține și din care fac parte, aleargă în mijlocul lor, ducându-le lumina științei, îndreptându-i la cele bune și folositoare.

»Luptători ai luminii, dați-vă mâna și umăr la umăr muncind, isgoniți duhul neștiinței și al întunericii!«

R...l

Desmintirea vizitei lui Dr. Badescu la Burdia.

Ziarele »Lupta« și »Drapelul« primesc dela un bărbat bine cunosător al celor ce se întâmplă în dieceza Caransebeșului și demn de toată încrederea, următoarele șire, prin cari se desminte pretinsa vizită a părintelui Dr. Badescu la deputatul Burdia:

»Severinul« din Caransebeș, într'o »ediție extraordinară« a numărului său 35, răspândit gratuit în mii de exemplare, a adus drept senzațiune vestea, că nou alesul episcop, d-l Dr. Traian Badescu, a doua zi după alegere ar fi făcut vizită d-lui C. Burdia. Cu ocaziunea acelei vizite d-l Dr. Badescu, ca să ajungă la mitra episcopască, ar fi implorat ajutorul d-lui C. Burdia, iar în schimb nou alesul episcop ar fi »asigurat« de d-l C. Burdia, că-i »va fi întru toate omul, că-l va sprijini în intențiunile sale și că e gata a face totul pentru a-și repara greșile din trecut«. Mai zice »Severinul«, că d-l Dr. Badescu »recunoscându-și greșelile, ar fi »făcut« solemn promisiuni, promisiuni înștărite cu cuvântul de onoare a unui episcop ales, că toate aceste greșeli se vor »îndrepta« spre bine și că în viitor d-l C. »Burdia va domina situația atât în biserică, cât și pe terenul politic, neconturbat de nimeni.«

Această veste răspândită de »Severinul« a produs consternație în toți oamenii de omenie, nu însă contra d-lui Dr. Badescu, ci în contra aceluia, cari au răspândit-o, cunoscut fiind că d-l Dr. Badescu nu este capabil de incorectități, cu atât mai puțin de umiliri.

D-l C. Burdia este membru al tuturor corporațiilor bisericesti, chiar și al măritului Congres național bisericesc, este deci numai firesc că d-l Dr. Badescu, care stă în serviciul bisericii, nici după alegere n'a putut refuza a sta cu el de vorbă. Dar este absolut neadevărat, că după alegere i-ar fi făcut vr'o vizită, cu atât mai puțin este adevărat, că i-ar fi cerut ajutorul, sau ar fi recunoscut vr'o greșală, s'au i-ar fi făcut promisiuni.

Scopul vestii răspândite de »Severinul« este pe de o parte a prezenta pe d-l Dr. Badescu drept un bărbat, în care ru te poți încrede și așa a băga intrigă între P. C. Sa și între cei ce, — tocmai pentru corectitatea sa, — l-au adorat și-l adorea, pe de altă parte a prea mari pe d-l C. Burdia și »baza morală« (?) ce ar »rezida« în curentul politic profesat de cei dela »Severinul«.

D-l Dr. Emil Babeș și chestiunea memoriului medicilor români. Organul partidului constituțional »Magyar Hirlap«, care a răspuns acum câtva timp la scrisoarea adresată de Dr. Victor Babeș ziarului »Pester Lloyd«, publică un răspuns al d-lui Emil Babeș, avocat din Budapesta, care combate afirmațiunile ziarului »Magyar Hirlap«. D-l Emil Babeș declară că medicii români n'au redat în mod precis cazul doamnei Vlad. Este adevărat că dânsa a fost condamnată pentru »agitațiuni« contra limbei oficiale a statului ungar, însă ar fi o greșală de a face din această condamnare un act de acuzare contra tuturor Ungurilor, cu atât mai mult cu cât

societatea ungară a fost contra acestei condamnări. Grațiarea d-nei Vlad se atribuie în mare parte inițiativei scriitorului Francisc Herczeg și cazinului național. Autorul scrisoarei arată apoi că până acum încă n'a fost condamnat nici unul dintre acele ziare maghiare, cari insultă pe români. Să nu se mire deci nimeni, dacă Români sunt indignați din cauza acestei nedreptăți. D-l Emil Babeș mai spune că la Blaj a fost aruncat în aer un monument al Românilor, fără ca autorii să fi fost descoperiți.

Trecând la altă ordine de idei, d-nul Babeș arată că Români nu sunt primiți în funcțiunile superioare ale statului, că măsurile restrictive contra naționalităților sunt la ordinea zilei și că nici religia Românilor n'a rămas neatinsă. Aceste rele însă nu se pot înlătura prin apeluri la străinătate.

»Magyar Hirlap« constată că și d-l Emil Babeș sfătuiește pe Români, ca să nu se adreseze străinătății cu plângerile lor. Cât despre faptul că Români nu sunt primiți în funcțiunile înalte ale statului, aceasta se explică prin tendința exclusivistă a Românilor, cât și prin faptul că cei mai mulți nu cunosc limba oficială a statului (?). Ziarul sfătuiește pe Români ca să se debarseze de elementele iredentiste (!), și »trădatoare de patrie«, spre a înlesni rezolvarea chestiunii naționalităților...

Adunarea generală a desp.

Abrud-Câmpeni al „Astrei“.

Bucium, 7/VIII. 1909.

Anul acesta adunarea generală a despărțământului Abrud-Câmpeni al »Astrei« s'a ținut în comuna Bucium-sasa în 1 August. Membrii comitetului în frunte cu prezidentul R. Furdul au sosit cu trăsurile în comună la 10 oare, când s'a început sf. Liturghie în biserică din loc, servind preoții I. Simu din Abrud și I. Agărbiceanu. În decursul sf. liturghii a cântat corul bisericesc din loc, sub conducerea d-lui N. David comptabil la »Detunata«, mulțumind pe toți cei prezenți. La sfârșitul sf. Liturghii a predicat părintele Simu, arătând însemnătatea »Astrei« și accentuând necesitatea alipirii poporului de conducătorii săi. Poporul din B.-șasa a fost aproape întreg la biserică, dar din comunele învecinate n'a fost aproape nimeni.

La sfârșitul sf. liturghii d-l președinte deschide ședința, și se începe citirea rapoartelor. Însemnând din raportul general unele fapte, cari arată un progres față de anii trecuți în activitatea despărțământului. Anume prelegeri populare s'au ținut în număr mai mare, vr'o 12 mi se pare, toate cu subiecte din lipsele mai arzătoare a populației muntene. S'au votat și s'au dat două premii pentru instruirea analfabeților adulți, premii de câte 20 cor. la doi învățători. Al treilea învăț. a fost premiat pentru grădina de pomi-âltoi, și a fost obligat să-și vândă altorii poporațiunii românești dela sate, cât mai ieftin. Tot anul trecut comitetul despărțământului a votat și a conferit un premiu de 300 cor. d-lui I. Agărbiceanu, pentru activitatea sa literară. Premiul a fost pus la dispoziția comitetului de banca »Auraria« la inițiativa directorului său Dr. Laurențiu Pap, fruntașul avocat din Abrud.

Din proiectul de budget pe anul viitor vedem că se va trimite o persoană la mărghinenime, ca acolo să învețe pregătirea cașului, brânzei, etc., și apoi întorcându-se să instrueze și pe ciobanii din părțile muntoase. Asta ar fi foarte de dorit, deoarece pregătirea brânzii în munții apusei lasă foarte mult de dorit.

Tot pentru activitatea viitoare a despărțământului sunt rezervate premii de câte 10 cor. pentru prelegerile populare. Succes foarte frumos s'a dovedit la înscrierea de membrii. S'au încasat peste 740 cor. Anume membru pe viață s'a făcut d-l Ion Iancu, din B.-poeni și institutul »Detunata« din B.-șasa. Celelalte taxe au încurs dela membrii ordinari și ajutători.

După terminarea agendelor oficioase părintele Goia a ținut o scurtă prelegere populară, vorbind despre deosebitele rele, cari bântue în viața socială a sătenilor noștri.

Pela jum. la 2 s'a luat un prânz comun într'o ospătarie din comună. Atât la ședință cât și la festivitățile următoare am văzut cu bucurie în mijlocul poporului nostru pe fruntașii și fruntașele poporului nostru din munți. Erau de față: D-nele văd. Ana Filip, Sabina Dr. Borza, Marioara Dr. David din Abrud. Părerea de rău a tuturor a fost, că n'au putut lua parte d-l Dr. St. C. Pop, Dr. Laurențiu Pop, Dr. Chirtop, fiind împiedecați chiar în ziua

aceea, trebuind să ia parte la o înmormântare.

Dintre membrii comitetului Abrud-Câmpeni pe lângă d-l președinte au fost prezenți secretarul D. Goia, apoi Dr. Morcan, I. Simu, I. Agărbiceanu. La prânzul comun au luat parte vr'o 50 persoane.

Seara la 8 oare a fost concert, dat de coriștii din B.-șasa, sub conducerea d-lui N. Ganea, elev acum al conservatorului din Budapesta și bursier al Blajului. Concertul a constatat din 7 puncte între cari și minunatele bucăți ale maestrului Iacob Mureșianu, »Doina din Bihor« și »Cântă puil cucului«. D-l Ganea s'a arătat și de astădată ca un bun pricepător în conducerea corurilor și înstruarea lor, iar prin compozițiile sale nouă »Rugăciune« de Eminescu, duett, »Codrule codrulele« și »Codrule măria ta« a dovedit din nou talentul său frumos în compoziție. În toate compozițiile sale doina răsară când icl, când colo, când întreagă, când o frântură numai, și asta poate să fie bine.

În duett au cântat N. David comptabil și Ion Popa, minunata poezie a lui Eminescu »Rugămu-ne îndurărilor«, tot dânsii au cântat cele două soluri din »Codrule codrulele«, delectând în amândouă publicul cu vocea lor plină, puternică și totuși mlădioasă.

Ceea ce a făcut o impresie rea în deobște asupra străinilor, a fost că din poporul satelor învecinate au luat foarte puțini parte la toate festivitățile. Dar să sperăm că de altădată vor fi mai mulți.

Corespondent.

Grâul românesc pe piața Budapestei.

Fiindcă multă lume se îndoiește — scrie »Secolul« din București — că în adevăr exportăm zilnic imense cantități de grâu în Ungaria, cu toată taxa vamală aproape prohibitivă ce se percepe la vama ungară, ne-am adresat șeful uneia din cele mai mari case exportatoare din țară, care a binevoit a ne comunica următoarele:

— Este perfect de adevărat, că exportăm mari cantități de grâu în Ungaria. Cererile sunt în fiecare zi foarte mari și eu însumi primesc cereri în valoare de 400—600000 lei zilnic. Din cauza aceasta noi nici nu mai conțăm pe celelalte mari piețe de pe continent ca Marsilia, Anvers și Rotterdam, pentru simplul cuvânt că nu mai exportăm acolo, abandonând pentru câtva timp aceste mari piețe

— La Budapesta nu se mai vinde nici un fel de grâu, decât numai cel românesc. Din recolta cea nouă a Ungariei nu s'a vândut încă nici un bob.

— Pentru ce aceasta?

— Fiindcă agricultorii ungari au încercat mari desiluzii după treerat. La secerși ei au calculat o producție aproximativă bună, dar după treerat au constatat că producția reală abia pe jumătate dacă corespunde speranțelor nutrite mai înainte. Și acum ei vreau să se compenseze prin niște prețuri fabuloase ce le cer. Agricultorii fiind sindicalizați, încearcă acum o desperată rezistență în contra cererilor morarilor. Văzând aceasta, morarii au preferit să cumpere mari cantități de grâu românesc cu prețuri foarte bune pentru noi, plătind și taxa vamală de 6 coroane pe hectolitru și totuși sunt în câștig față de prețurile exorbitante ce le cer sindicatele agricole ungare.

Și astfel cele 25 mori mari din Budapesta s'au aprovizionat pentru 6—7 luni cu grâu românesc. Și acum încep și morile din provincie să ceară grâu românesc astfel că ne putem aștepta ca în cursul lunii viitoare întreg stocul nostru disponibil de grâu să fie vândut Ungariei.

— Și cam la cât se poate cifra stocului nostru de grâu exportabil?

— Între 20—22 milioane chintale metrice. Și întreg acest stoc se va vărsa în Ungaria, astfel că de acum înainte și până în primăvară în toată țara ungurească se va mânca numai pâne românească.

STIRILE ZILEI.

— 27 Iulie v.

Regina României nu merge la Borsec. Din București se anunță, că Regina României nu va mai merge la băile din Borsec.

Liberat din temniță. D-l G. Stoica, redactor la ziarul »Lupta«, împlinindu-și pedeapsa de un an și jumătate în temnița de stat din Seghedin, a fost redat erii libertății.

Necrolog. In 5 August st. n. a incetat din viață în Blaj *Aurelia Chirilă* în al 21 an al etății. Inmormântarea s'a făcut Sâmbătă, 7 August n. în cimiterul comun din Blaj. Odihnească în pace!

Bancnotele à fl. 10 v. a. Atragem din nou atenția cetitorilor noștri că bancnotele à fl. 10 v. a. purtând data de 1 Maiu 1880 încetează a mai circula cu ziua de 31 August a. c. De prezent Banca Austro-Ungară le mai primește pentru schimbare; după 31 August a. c. însă nici nu se rescum-pără, nici nu se mai schimbă, încetând față de bancnotele din cestiune ori ce obligământ al băncii de emisiune. Pentru a feri de pagube poporul nostru, care și acum mai are în multe părți obiceiul de a ținea economiile sale pe fundul lăzii, ar fi de dorit ca faptului retragerii din circulație a bancnotelor à fl. 10 — să-i dee toți factorii chemați, cea mai extinsă publicitate. — *R. E.*

Tolstoi și conferența pentru pace. Slovenski Tisdenik anunță că Leo Tolstoi va lua parte la conferența pentru pace din anul acesta spre a-și desvolta vederile sale asupra politiceii de inarmare a marilor puteri. Pentru prima oară se întâmplă ca Tolstoi să asiste personal la o conferență publică.

O înțelegere (?) între Kristoffy și deputații Vlad și Hodja. Ziarul de senzații »A Nap« anunță că fostul ministru de interne, Kristoffy, s'ar fi înțeles cu deputații Vlad și M. Hodja ca deputații naționalităților să înceapă împreună cu dânsul o vie agitație pentru votul universal, Intrunirile dela Heanda-mare și Șomcuta-mare ar fi rezultatul acestei înțelegeri. O fi!

Colosale defraudări în Rusia. Berliner Tageblatt anunță din Petersburg, că s'a descoperit o serie de formidabile defraudări. În fruntea defraudanților e o rudenie de aproape a președintelui Dumei.

Călduri mari în Bulgaria. În Bulgaria s'au înregistrat niște călduri cum nu s'au apucat de multă vreme. La Plevna s'au îmbolnăvit mai mulți funcționari dela gară, din cauza repedei urcări de temperatură.

Prelungirea liniei tramvaiului până la Zizin. Ni-se comunică următoarele: Cu ocaziunea petrecerii secretarului de stat Szterenyi în Brașov s'a prezentat al dânsul și o deputațiune a comunelor din Săcele în frunte cu notarii comunelor Satu-lung, Cernatu, Turcheșu și Bacifalu precum și mai mulți preoți și bărbați de frunte din aceste comune. Deputațiunea a adresat d-lui secretar o rugare, ca să binevoiască a interveni, ca linia tramvaiului Brașov-Satulung să fie prelungită până la Zizin și să fie totodată transformată în linie electrică, trecând această linie prin mijlocul comunelor interesate. D-l secretar de stat a promis deputațiunii, că se va nisui ca această dorință a locuitorilor comunelor din Săcele să fie neapărat realizată, deoarece dorința aceasta e totodată și dorința tuturor Brașovenilor și a întreg publicului, care cercetează orașul Brașov.

Alegere aprobată. În ședința de Joi a consistoriului archidiecezan din Sibiu a fost întărită alegerea d-lui Ion Crangă ca învățător în comuna Bod.

Ciuma în Rusia. Prefectura județului Ilfov a primit o adresă din partea ministerului de interne, în care se spune, că s'a ivit ciuma în orașele rusești Kronstad, Lissel-Bury și Simbers, de asemenea și în guberniile Birna, Moscova și Viacta.

Un câne polițienesc descoperă un asasin. Săptămâna trecută a fost găsită asasinată în satul Marxdorf (Prusia sud-estică) văduva Kersten în vârstă de 75 ani. Asasinatul s'a comis în bucătărie, de unde asasinul a târât femeia asasinată în pivniță. Bănuiala a căzut asupra a doi oameni, pe cari locuitorii îi văzuseră în apropiere de locuința bătrânei asasinate. Dar nu li-s'au putut da de urmă. Toate cercetările și căutările rămânând infructuoase s'a făcut apel la polițistul Frank din Schönberg ca să vină cu cânele său dresat la Marxdorf. S'au pus la dispoziția polițistului mai multe obiecte atinso de asasin. Cânele a fost pus în contact cu

dânsule, le-a mirosit și a găsit la ușa casei o urmă de picior a asasinului, cu care a mers până la Frankfurt pe Oder. De aci urma a fost urmată și ea a dus la locuința unui comis călător L. Acesta era plecat de vr'o săptămână cu destinație necunoscută. Acum s'a dat cânelui, ca să miroase barda, de care s'a servit asasinul. Animalul a condus pe funcționar în locuința lui L. și l'a îndreptat spre odaia de dormit în care se aflau două paturi. Cânele a început »a lătra« la patul bărbatului fără de a se ocupa de patul femeii. Sub pat se afla un mare carton, în care erau ghete de ale femeii și de ale soțului ei. Cânele — numele lui e »Prinț« — a scos o ghiată a soțului. S'a dedus de aci cu siguranță, că L. este asasinul bătrânei. Această părere a căpătat o confirmare, căci la poliția din Frankfurt per Od r s'a prezentat un om, care a declarat, că L. la începutul săptămânei trecute l'a îndemnat, ca să omoare pe bătrâna văduvă pentru a o jefui.

Un candidat de avocat cu praxă află aplicare îndată în cancelaria mea. Plata după invoială. Dr. Ioan Șenchea, avocat în Făgăraș.

Situațiunea agricolă în Ungaria. Raportul ministerului de agricultură dela 1 August a. c. prezintă astfel situația agricolă la această dată: Căldura ce s'a pornit în jumătatea a doua a lunii Iulie a favorizat lucrările secerișului în întreaga țară. Pe cât de favorabil a fost însă timpul secetos pentru seceriș și pentru căratul și adăpostirea cerearelor, pe atât de nefavorabil a fost el pentru prosperarea plantelor de săpat, nutrețuri, legumi, vii și poame. În unele locuri cucuruzul, napii și cartofii au suferit așa de mult din cauza secetei, că recolta pare amenințată de pericol serios. Este indiscutabil acum, că grâul corespunde așteptărilor numai în puține locuri. Ce e drept, sunt regiuni respective comitate, în cari rezultatele satisfac, atât cantitativ cât și calitativ pe producători; dar totuș rezultatul în genere nu numai nu se poate numi satisfăcător, ci în asemănare cu cel al anului precedent se poate caracteriza ca fiind nefavorabil. Și recolta de paie nu prea e de laudă; abia sunt localități, unde aceasta s'ar putea numi satisfăcătoare. Mult mai bine a isbuit săcara, așa că în unele locuri ea a întrecut așteptările agricultorilor. Rezultatul recoltei acesteia în genere este mijlociu, în unele locuri mai bun decât mijlociu. Orzul și ovăsul în genere dau o recoltă favorabilă, bună milocie, s'ar putea numi preste așteptare, în tot cazul superioară celei din anul trecut atât ca cantitate cât și ca calitate.

ULTIME ȘTIRI.

Constantinopol, 9 August. Răspunsul Greciei, care era anunțat pentru eri a fost amânat. Guvernul grec a făcut un apel tuturor marilor puteri protectoare ale Cretei. Cea mai mare parte dintre diplomații din Constantinopol sunt de părere că demersul Turciei e nepotrivit. Ambasadorii puterilor protectoare ale Cretei nu au primit până acum instrucțiuni formale. În mod oficial a fost constatat de către Poartă, că de eri drapelul grec nu a fost ridicat la Canea. Manifestațiile în privința chestiunii cretane mai continuă în toate provinciile. Chiar ziarele șoviniste sfătuiesc guvernul turcesc, să nu se lase a fi târât de popor la o agresiune în contra Greciei.

Stockholm, 9 August. Guvernul suedez a adresat patronilor și lucrătorilor o proclamație somându-i în mod energic să se înțeleagă, fiindcă puterea publică e firm hotărâtă să mențină ordinea prin toate mijloacele legale.

Paris, 9 Aug. Se comunica din San-Sebastian, că infanții Reiner și

Filip, prințul Ianuarius de Bourbon și prințul Montpensier au plecat ca voluntari la Melilla. Exemplul lor a fost urmat și de mai mulți tineri aristocrați. Hotărârea guvernului prin care serviciul militar a devenit obligatoriu pentru toți, a fost primit cu mare satisfacție. Pe la mijlocul lui August se așteaptă lupta decisivă dintre spanioli și rif-cabili.

Belgrad, 9 August. Știrile răspândite în streinătate în privința agitațiunilor, care ar exista în întreaga Serbie spre a pregăti o schimbare la dinastie ar fi organizate de a genții lui Pasić, sunt niște născociri ca și zvonurile persistente despre sănătatea regelui Petru. Se asigură, că sănătatea regelui Serbiei e absolut satisfăcătoare.

Kiel, 9 August. Impăratul Wilhelm al Germaniei a însoțit pe țarul Nicolae, pe bordul iachtului său „Standard“ și au mers împreună până la Kiel. Intrevederea dintre cei doi suverani a fost absolut privată. Impăratul Wilhelm s'a reîntors pe bordul iachtului său „Hohenzollern“ pe la 10 seara.

Hamburg, 9 August. Poliția a arestat patru muncitori ruși, cari sunt bănuți că sunt anarhiști. La stâlpul podului „Hornbrücke“, care duce peste canalul „Wilhelm“ s'a găsit o bombă de dinamită. Făcându-se perchiziție în oraș, s'a găsit de asemenea dinamită și la cei patru muncitori ruși. Dânsii au fost arestați pentru ca să nu se întâmple nici un accident, când flota Țarului va trece prin canalul „Wilhelm“. Afară de aceștia mai fost arestat la Berlin un muncitor rus. Măsurile de siguranță sunt cu mult mai riguroase ca la început. Trecerea peste canal e foarte anevoioasă. Intrarea canalului e păzită de 40 vapoare, iar pe canal circulă neîntrerupt două cuirasate. Publicul e reținut departe de canal la o distanță de 2 kilometri.

Atena, 9 August. Ministrul Turciei la Atena a înmănat eri guvernului elenic o notă a Porței cerând desaprobară campaniei de agitație naționalistă cretană în favoarea anexiunii de către Grecia, stăruind asupra renunțării Greciei în privința Cretei. Ministrul Turciei a cerut un răspuns într'un timp potrivit, altfel va pleca în concediu.

Salonic, 9 August. Eri s'a făcut o mare manifestație, compusă de mai multe mii de persoane; totul s'a petrecut în liniște. S'a votat o rezoluțiune cerând ca toți factorii responsabili din imperiul otoman să facă a drepturile de suveranitate ale Turciei să fie respectate în Creta. Națiunea protestează că cei în drept nu au lucrat conform cu voința sa.

Bibliografie.

A apărut Nr. 5, Anul II. din »Revista politică și literară«, ce apare în Blaj sub direcțiunea d-lui Aurel Ciato și cu colaborarea celor mai distinși scriitori ai noștri. Sumarul bogat și variat al acestui număr e următorul: Dr. Cassiu Maniu: Dreptul public modern; Ilie Marin: Sbiucium (poezie); I. Agărbiceanu: Sânduța (nuvelă); A. Cotruș: Țara mea (poezie); Aurel Ciato: Conștiința datoriei; Ioan Adam: Ochiul dracului (nuvelă); Hyperion: Scrisoare (poezie); Dr. V. Meruțiu: Din bogățiile miniere ale României (petrolul);

Dr. V. Nițescu: Serisoarea IV. (Din temniță); A. Melin: Zile de vară (Note de drum); Dr. Ștefan Pop: Bibliografia catehismelor românești vechi; Al. Ciura: Cronica literară (Duiliu Zmfirescu: Îndreptări); Cronicar: Secțiunile Asociațiunii; A—o: Note politice (Vizita Arhiducelui Francisc Ferdinand la Sinaia, — Noul cancelar al Germaniei); *... Informațiuni (Alegerea de episcop la Caranseș; Chestia Goga; Sesiunea institutului internațional de statistică); Cărți și reviste, etc.

Abonamentul la »Rev. pol. și lit.« este pe un an: 12 cor.; pentru studenți, învățători și preoți dela sate: 8 cor.; pentru România și străinătate: 15 cor.

Administrația și Redacția: Blaj, Bălázsfalva (Transilvania).

În institutul de arte grafice »Minerva« din București au apărut următoarele cărți noi:

Mihail Sadoveanu: »Cântecul Amintirei« Cor. 2.

Caton Theodorian: »Calea Sufletului« Cor. 150.

Henry Murger: »Viața de boem« Cor. 2.

Din »Biblioteca Minerva« a 30 bani exemplarul au mai apărut următorii numeri:

Nr. 40 conținând »Stelele« de V. A-nestîn.

Nr. 41 conținând »Fire de tigroaică« de G. Verga.

Nr. 42 conținând »Vis de primăvară« de Ioan Ciocărlan.

Nr. 43 conținând »Mansarda« de Jules Claretie.

Nr. 44 conținând »Doue Nuvele« de Emil Zola.

»Compassul Românesc« de N. P. Petrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria gazetei Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Diverse.

Este moartea dureroasă? Cestiunea o tratează cu multă competență și înarmat cu probe profesorul de chirurgie de la universitate din Kopenhaga Dr. Oskar Bloch în opul său »despre moarte«, apărut în două volume. »Omul, spune profesorul, n'ci nu are cunoștință că moartea îl pândeste, și de aceea nu este torturat de frica morții. Chiar dacă frica aceasta de moarte produce dureri sufletești, de cele corporale nici vorbă nu poate fi. Ca dovadă Dr. Bloch dă leșinul, și narcotizarea, cari înainte de a se declara nu cauzează nici o suferință.

Moartea cea mai plăcută este aceea a bătrânilor, căci e precedată de slăbiciunea corporală și anihilarea activității creierului. Rare sunt cazurile, când bolnavul să-și păstreze luciditatea până în ultimul moment. Oamenii se tem însă mai ales de moartea torturată. Bloch dovedește prin exemple numeroase, că oamenii cari și-au găsit moartea în catastrofe, incendii, explozii, trăsnete, au expirat fără să simtă nici o durere. Nici chiar moartea produsă din lipsa de apă nu e dureroasă cum o descrie aceasta exploratorul Swen-Hedin. La început setea e atât de chinuitoare, în cât aproape îți pierzi mințile, dar apoi ajungem într'o stare de insensibilitate completă. Deasemenea și cei care se prăbușeste dela o înălțime, moare, fiind lipsit de conștiință.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Ram.

Redactor respons.: Victor Branisco.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Aducem la cunoștința On. public, că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Gare Nr. 25 pe lângă schimbul mediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 10 fil.	1/2 litru — fil.
Borpatak	12 "	" "
Maiid	16 "	14 "
Borhegy	10 "	" "
Bross	12 "	" "
Előpatak	16 "	14 "

Fehérkő	16 "	14 "
Felsőrákos Mária	16 "	14 "
Kászón Salutáris	1 litru 16 fil.	1/2 litru 14 fil.
Horgász	16 "	14 "
Repatz	16 "	14 "

Borszék	28 "	22 "
Sztojka	28 "	22 "
Boholt	26 "	22 "
Hargitta	26 "	22 "
Székely-Selters	26 "	22 "

La cumpărare de 25 sticle liferăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,87—150

Telefon Nr. 364.

Dela librăria „GAZETEI“ Braşov se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandată.)

Scrieri literare pentru popor.

„Din lumea basmelor“ de I. T. Mera cu 87 ilustrații originale format octav mare pe 284 pagini. Prețul cor. 3.50 plus 20 bani porto.

N. Iorga „Lupta pentru limba română“, care conține acte și lămuriri privitoare la fapte din Martie 1906 sâvârșite în Bucuresci. Prețul 1 cor. pl. 10 b. porto.

„Scrieri și inscripții Ardeleni și maramureșene“ de N. Iorga, profesor universitar. Format cuart mare hârtie fină pe 533 pagini. Prețul cor. 3.50 bani plus 30 bani porto.

De renumitul povestitor Sadoveanu: „Mormântul unui copil“. Conține următoarele povestiri: Mormântul unui copil. Păcat boeresc. Tu n'ai iubit; In noaptea anului nou, O povestire de sărbători. Străjerul, Cel întâi, Plopul, Pașii. Format octav pe 233 pagini. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

I. C. Panțu: „In plasă“. „In Balta“, „Cale grea“. „La Căde“. „La cărciuma lui Tiriplic.“ Schiță din viața dela țera. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: „La țerg“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

„Foiletoane“ de Stelian Russu cu cuprinsul următor: „O bucurie de Paști“, „La mănăstirea Siuia“, „Cad Frunzele“, „Căpitanul Ioan“, „La Hăbedoara“, „O povestire“, „Lângă Somes“, La Castelul lui Ioan Huniade Corvin“. Format Octav mare pe 75 pagini prețul 1 cor. plus 10 bani porto.

Sofia Nădejde „Robia banului“ roman 361 pagini, prețul 2 cor. plus 30 bani porto.

„Vărturi alinate“, traduse de Coșbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1.50 plus 20 b. porto.

A. O. Maior „Biblioteca copiilor“ Vol. I. a apărut în editura „Lucăfărușului“ cu o poveste inedită scrisă anume pentru acest volum de Carmen Sylva cu numeroase ilustrații, costă 1 cor. 60 bani plus 10 bani porto.

„Carnetul Roșu“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. Prețul cu poșta -50 b.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de Ioan Popea. Prețul cor. 2.— b. (cu poșta cor. 2.40 b.)

„Cugete și considerații“ din experiența vieții lui Argbirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din pățania vieții. . . . Prețul 20 b. (cu poșta 24 b.)

„Novela de Sienkiewicz: „Natura și viața“, „Sluga veche“ și „lanceo musicantului.“ Traducere de I. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

„Lira Bihorului“, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 40 b. (cu poșta 46 bani.)

„Pirintele Nicolae“, schiță din viața preoților de G. Simu Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

AVIZ!

Puteți câștiga mulți bani dacă Vă veți ocupa cu **vânzarea de losuri concesionate**, plătitibile în rate lunare. După o lună de probă salăriu fix.

Alexander Fleisig,

Casă de bancă,

Budapest, Elisabethring 2.

(673,8-3.)

AVIS.

Lucrătoare și ucenici cu plată caută **IOSEF STRAUSSER**, primul atelier de flori artificiale în Transilvania, pentru mode. Coaroane, Girlande de mitre și flori țărărești

BRAȘOV,

Strada lungă nr. 23.

(669,0-10.)

Nr. 5691/909.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de învățătoare la școala de fete civilă gr. cat. din Blaj, publicăm prin această concurs cu termenul de **25 August st. n. 1909**, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenta să dovedească prin document public, că are calificația prescrisă de lege pentru școala de fete civilă.
2. Să arete că este română gr. cat. și că posedă limba română în măsura recerută, pentru a putea propune în această limbă.
3. Să dovedească cu atestat medical, că este deplin sănătoasă.

4. Ca supletă va primi 1400 cor. salar și 360 cor. relut de cortel; iar ca ordinară 1600 cor. salar, 360 cor. cortel și cuincuenale de câte 160 cor.

In cazul când concurenta va fi aplicată să servească la internatul de fete și ca superioară, va avea cortel în natură și proviziunea în treagă, pe lângă cari va mai primi 1000 cor. respective 1200 cor. salar.
5. Rugărilor pentru obținerea postului, să se înainteze Consistoriului Archiepiscopesc gr. cat. din Blaj, până la termenul amintit.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 5 August 1909.

VICTOR MIHALYI,

(680,2-2.) Metropolitul de Alba Iulia.

Publicațiune.

Eforia școalelor centrale gr. or. române din Braşov arândează prin licitațiune publică, ce se va ținea **Duminică în 16/29 August 1909 la 10 oare înainte de amiază**, următoarele proprietăți:

1. Muntele de pășunat „Valea Neagră“, din comuna Teșila, Plaiul și Județul Prahova, România, pe timp de șase ani, începând cîn 1-a Ianuarie 1910.

2. Stupina școalelor așa numită „Cristuriano“ aflătoare în Stupinile Braşovului, în mărime de 19 jug. 972 st., pe timp de șase ani, începând din 1 a Octomvrie 1910.

3. Holdele de arătură, ce se află imediat înaintea Stupinei amintite sub pct. 2, în estenziune de 13 jug. 48 st., tot pe timp de șase ani, începând din 1-a Octomvrie 1910.

Următoarele locuri de arătură din câmpul Braşovului:

a) Locul de lângă Vila „Blumenau“, lângă casa arma honvezilor, Nr. top. 6712/6 în estenziune de 7717.12 m³.

b) Locul din strada gării, de lângă fosta magazie „Dușoiu“, Nr. top. 8840, în estenziune de 317 m².

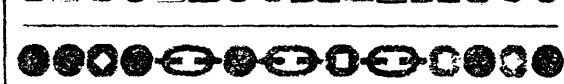
c) Locul de vis-à-vis cu gara Braşovului Nr. top. 8820, în estin-dere de 1268 st².

Toate pe timp de șase ani, începând din 1-a Ianuarie 1911.

Braşov, 22 Iulie 1909.

Eforia școalelor centrale gr.-or. române din Braşov.

(672,2-3.)

Constantinopol în Braşov numai până în **18 August.**

Covoare veritabile

:: orientale ::

sunt de vânzare cu prețuri ieftine. Hotel „CENTRAL“ (Nr. 1) parter.

(677,8-6.) **J. & H. Hadjiman.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 August n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 30
Renta de corone ung. 4%	92.65
Impr. că. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92 30
Bonuri rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	200.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	142.25
Renta de hârtie austr. 4 1/10	95.90
Renta de argint austr. 4 1/10	95.80
Renta de aur austr. 4%	117.20
Renta de corone austr. 4%	95.80
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85.50
Los. rî din 1860	161.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit 1767.—	
Acții de-ale Băncii austr. de credit 754—	

Acții de-ale Băncii austro-ung.	646—
Napoleonori.	19.06
Mărci imperiale germane	117.30
London vista	239.72 1/2
Paris vista	95.22 1/2
Neto italiene	95 20

Cursul pieței Braovș

Din 9 August n. 1909

Bancnote rom. Cump. 18.96 Vënd.	19.04
Argint român	18.96
Lire turcesci	21.40
Scriș. fonc. Albine 5% 100.—	101.—
Ruble Rusesci	251.50
Gapoleonori.	19.—
Nalbeni	11.20
Mărci germane	11.17

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1908		1909	
19 Iulie	A c t i v :	11 Iulie	18 Iulie
125.342,171	88042171 Reser. metal. aur 86717030	120.862,500	121.497,030
898,778	37300000 „ Trate aur 34780000	1.006,352	818,849
47.714,989	Argint și diverse monede	54.822,220	56.567,698
8.044,900	Portofoliu Român și străin.	31.808,333	31.960,215
17.503,537	*Impr. contra efec. publice 13334150	11.999,924	11.999,924
11.999,924	„ „ in cont-corent 18626065	15.093,086	15.093,086
15.480,553	Fonduri publice	3.151,121	3.151,121
3.216,621	Efectele fondului de rezervă	5.975,515	5.976,401
5.953,455	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	704.976	705,128
699,307	Imobile	35,837	126,218
115,491	Mobilier și Mașini de Imprimerie	110.838,915	112.127,815
109.235,059	Cheltueli de Administrațiune	24.202.114	23.745,665
30.380,288	Depozite libere	29.891,926	28.562,769
25.849,531	Conturi curente	410.392,819	417.331,319
402.434,604	Conturi de valori	12.000,000	12.000,000
	P a s i v :	26.727,618	26.727,618
12.000,000	Capital	3.992,572	3.992,572
24.928.807	Fond de rezervă	254.471.860	260.037,880
3.734,034	Fondul amortis. imob. și material	2.237,648	2.237,648
250.164.730	Bilete de Bancă în circulațiune	124,206	207,786
2.190,642	Profit și Perdere	110.838.915	112.127,815
181,332	Dobânzi și beneficii diverse	410.392,819	417.331,319
109.235,059	Depozite de retras		
402.434.604	Scomptul 5%		
	* Dobânda 5 1/2%		

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute executa **orice comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ PORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANTURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrieri,
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Braşov.